

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie ze skargi Z. B. o wznowienie postępowania
zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w W.
z dnia 18 maja 2012 r., w sprawie z powództwa Z. B.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 kwietnia 2013 r.,
zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 15 czerwca 2012 r.,

- 1) oddala zażalenie,
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w W.
radcy prawnemu P. O. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset)
złotych powiększoną o należny podatek od towarów i
usług tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z
urzędu Z. B. w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem
Najwyższym,
- 3) nie obciąża wnoszącego skargę Z. B. kosztami
postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 15 czerwca 2012 r. odrzucił skargę powoda Z. B. o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnymi wyrokami Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 maja 2012 r. oraz Sądu Rejonowego z dnia 23 stycznia 2012 r. W uzasadnieniu tego postanowienia wskazano, że skarżący nie oparł swojej skargi na żadnej z przewidzianych ustawą przesłanek, dlatego na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. skargę należało odrzucić.

Powód złożył zażalenie na to postanowienie domagając się jego uchylenia w całości i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. W zażaleniu skarżący zarzucił obrazę art. 5 k.p.c. oraz art. 130 § 1 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i odrzucenie skargi o wznowienie postępowania bez pouczenia lub wezwania do uzupełnienia braków formalnych skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Skarga o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia umożliwiającym wzruszenie prawomocnych orzeczeń, dlatego podlega szczególnym rygorom odnośnie formy i treści, zaś przepisy regulujące tę instytucję nie mogą podlegać wykładni rozszerzającej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 1999 r., III CKN 184/98, niepubl.). Zgodnie z art. 410 k.p.c., sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie.

Skarżący jako podstawę wznowienia wskazał nieważność postępowania związaną z orzekaniem przez sąd rejonowy jako sąd niewłaściwy rzeczowo ze względu na wartość przedmiotu sporu. Trafnie wskazał Sąd Okręgowy, że art. 401 k.p.c. zawiera zamknięty katalog podstaw wznowienia postępowania z powodu jego nieważności. Wśród podstaw tych wymieniono uczestnictwo w składzie sądu osoby nieuprawnionej bądź sędziego wyłączanego z mocy ustawy w sytuacji gdy strona przed uprawomocnieniem się wyroku nie mogła domagać się wyłączenia jak również brak zdolności sądowej lub procesowej strony albo nienależytą jej reprezentację bądź pozbawienie możliwości działania strony wskutek naruszenia przepisów prawa.

Skarżący powołując się w skardze wyłącznie na nieważność postępowania nie wymienił żadnej z powyższych przesłanek. Nie mogą znaleźć poparcia argumenty podniesione w zażaleniu, że wyżej opisany brak wymagał reakcji sądu rozpoznającego skargę w postaci pouczenia, ewentualnie wdrożenia trybu naprawczego na podstawie art. 130 § 1 k.p.c. Postępowanie to służy naprawieniu formalnych wad pisma procesowego, a do nich nie zalicza się wskazania wadliwej podstawy wznowienia postępowania. Sąd nie ma też obowiązku, na etapie wnoszenia skargi o wznowienie postępowania z przyczyn podanych przez skarżącego, wskazywania ustawowych podstaw wznowienia. Jak wskazuje się w orzecznictwie, pouczenia mogą być udzielane jedynie po wszczęciu postępowania, zatem nie ma żadnych podstaw do udzielania ich stronie przed złożeniem pisma je inicjującego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r., III CZ 24/12, niepubl.), zaś złożona w sprawie skarga już od początku była obciążona kwalifikowanym brakiem konstrukcyjnym polegającym na niewskazaniu wymaganej ustawowej podstawy wznowienia.

Mając wszystko powyższe na uwadze, na podstawie art. 398¹⁴, 398²¹, 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzeczono jak w punkcie 1 sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz § 12 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349).

Uwzględniając trudną sytuację materialną powoda, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania go kosztami postępowania zażaleniowego.